

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 18.

Fredagen den 4 maj 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: 8 Sturegatan 8 (ingång från Humlegårdsg. 19) Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10 och 4—5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	---	--	---

Ringa verk är ej begravet: se, af droppar bildas hafvet; korn på korn kan alper bli!

Vi två.

Non vände sig om, o Gud, jag förstod
det lilla flinka ögonkastet —
det flög som eld genom mitt blod,
det sprang som en dalling genom mitt
hjerter:
lifvets fröjd och all lifvets smärta,
det låg en saknad i det ögonpar,
som ljusare, ljusare än himlen var!

O, när hon vände sig om —
det öfver mig liksom en bäfvan kom:
jag förstod, jag förstod, att vi två
genom stunder af sorg en gång skulle nå
all jordlifvets sällhet — vi två, vi två!

Hvad hon var skön! — Liten och fin,
i de mörka ögon en trotsig min —
men hon vände sig om, vände till slut —
mitt lif, mitt lif låg i denna minut.
Och jag visste då,
att en gång vi två
trots allt, trots allt skulle lyckan nå.

Daniel Fallström.

Hemmets uppfostran.

Ur »Vi och våra söner», af *Mathilda Langlet*.
(Slut fr. föreg. n:r.)

Herr Strindberg och hans estersägare må
aldrig så mycket predika, att »familjen»
förqväfver all sjelfständighet hos individen —

det står dock fast, att det är en olycka för
hvarje menniska att få uppträda sjelfständigt,
innan han eller hon fått någon förståndsmognad
och lifserfarenhet. Det skulle väl icke falla
någon in att sätta en pojke till att styra en yster
häst, innan han egde nog styrka i armen för
att hålla djuret eller nog förstånd för att kunna
rätt sköta tömmarne. Och dock är det vida
lättare att styra en häst och hålla honom på
rätt väg, än att styra öfversvallande känslor och
ohejdade begär.

Nej, den ovilkorliga lydnaden är utan tvifvel
den bästa. Den är af de band, som stödja.
Men den måste tidigt inpräglas och måste vara
en vana, lika naturlig, som att äta eller sofva.
Dock är det tydligt att föräldrarne härvid måste
gå till väga med förstånd och rätta sig efter
olika karaktär hos barnen. Det är modrens
sak att inlära denna vana hos barnen, och båda
föräldrarnas att med förstånd begagna sig deraf.
Så fort det lilla barnet kan sjelf taga eller
hålla i en sak, bör modren vänja det — med
vänliga ord och åtbörder vänja det — att gerna
lemna den ifrån sig. Detta är första grunden
till lydnaden. Försummar man att lägga denna
lilla hörnsten, bereder man både sig och barnet
många ledsamma stunder. Den nästa är att,
då man tillsäger barnet: »kom hit!» aldrig
låta det springa åt annat håll, utan vänligt,
men bestämdt föra det dit man önskar. Man
får aldrig häftigt rycka ifrån ett barn någonting,
eller förargad och förbittrad släpa det med sig
— det retar och plågar barnet onödigtvis. De,
behöfves ej heller. Börjar man blott i tid
vänligt och bestämdt, söka lära barnet lyda,
blir all skärpa och häftighet öfverflödlig.

Det är nästan ändå nödvändigare att hos
sönerna än hos döttrarna inpränta vanan vid
ovilkorlig lydnad. Ty hvilken ställning i lifvet
de förra innehafva, måste de dock alltid i bör-
jan af sin bana subordnera under lärare och
förmän. Detta går lätt, om de från hemmet
medföra den vanan att utan prut lyda dem, som

äro öfver dem. Det går tungt och svårt, och
svårigheten bereder ynglingarne tusen obehag,
om de äro vana t. ex. att lyda först då, när
den befallande nöjaktigt redogjort för skälet till
sin befallning. Ty det bryr sig förmän och lärare
ganska sällan om.

Vi föräldrar fela ofta deruti, att vi med
onödig hårdhet gifva barnen aga och tillrätta-
visningar. Detta är alldeles obehöfligt. Vi
måste blott vara bestämda — vi behöfva ej
vredgas. Är aga alldeles nödvändig, måste vi
låta barnen se, att vi gifva den, just emedan
vi älska dem, och att det skär oss i hjertat,
då vi nödgas dertill. Ty det händer så lätt,
att barnen få för sig, att föräldrarna finna ett
slags nöje i att aga dem, och att de blott låta
sin vrede bryta ut på dem, mera än de straffa
den begångna förseelsen, helst som i deras,
barnens ögon, straffet alltid måste synas för
stort, jemfördt med felet.

Det är här, som alltid vid beröring mellan
menniskor, kärleken, som är hufvudsumman af
alla bud. Barnet bör veta, att allt hvad för-
äldrarna göra och låta med afseende på barnen,
har kärlek till grund. Detta är det första och
yppersta budet också här vid lag. Derigenom
förebygges hvarje missförstånd och endast deri-
genom förvärfva sig föräldrarna barnens kärlek
till baka. Och den son, som är verkligt och
varmt öfvertygad om sin faders och moders
kärlek och som därför ömt älskar dem till baka,
han gör sällan sina föräldrar sorg, ty han aflägs-
nar sig icke långt från den väg, han vet de
vilja se honom vandra. Men en sådan kärlek
mellan oss och våra söner uppkommer ej, om
icke sönerna från barndomen vant sig att låta
på fader och moder och att hos dem finna
icke blott ömhet, utan också stöd. Derfor
skall föräldrakärleken vara lika stark som varm,
och föräldrakänslan icke blott smekande, utan
ock ledande och stödjande. Och fast vi ömt
älska våra barn, få vi ej klema med dem, och
fast vi unna dem allt godt, måste vi dock lära

dem att försaka mycket af denna verdens goda och med tålmod bära förluster och motgångar.

Ty hemmets uppfostran skall vara grunden till icke blott skolans, utan ock lifvets uppfostran, och det veta nog också alla föräldrar — de glömma det blott. Ingen är i själfva verket okunnig derom, om han också ej hört eller lärt det, ty det ligger i sakens natur. Och den fattigaste, okunnigaste moder känner och förstår detta lika så väl, som den omsorgsfullt fostrade, och hon glömmet det kanske icke så lätt, ty hon vet, att hennes barn blott har egna krafter att lita på. Om hon också icke förstår eller förmår utbilda och utveckla karaktären, inplanter hon dock ofta deri vissa drag, vissa stödjepunkter, som skola hjälpa barnen att mera säkert vandra framåt på sin bana. Den mera bemedlade litar kanske på många andra saker — på rikedom, vänner och anseende, och tänker därför icke så mycket på nödvändigheten att stärka sina barn till lifvets strid. Men en sådan glömska kan blifva ödesdiger nog, synnerligast för våra söner, på hvilka ju kan komma att hvilat ansvaret ej blott för deras, utan ock för många andras framtid.

Vi hafva i det föregående framhållit såsom hörnstenarne för hemmets uppfostran kärlek, lydnad, förtroende. Det finnes ännu en sådan, den nödvändigaste af alla — gudsfruktan. Derom är föga sagdt, ty det hela är taladt blott till dem, som med vördnad och kärlek omfatta den kristna tron och lägga dess bud och läror till grund för sina handlingar, eller som åtminstone önska kunna göra det. De, som förakta kristendomen, förakta i allmänhet också sedelagens bud, och se sig helst befriade från besväret att uppfostra sina barn. En och annan förklarar till och med det nyttigaste för dem vara att låta dem växa upp som ogräs, utan annan vård och tillsyn än den lekamliga.

Man hänvisar stundom på menniskor, som lefva »utan religion», som det heter, och likväl föra en aktningvärd och hedrande vandring, likväl styras af ädla och goda impulser. Men man glömmet dervid, att dessa menniskor dock blifvit i begynnelsen fostrade i kristliga hem eller åtminstone sådana, der kristendomens grundsatser ännu gälde såsom den enda efterföljansvärda. Man har ännu icke sett den generation, som ateisterna fostra. Visserligen börja några ganska vackra frukter framträda i de »föreläsningar», der råheten och inskränktheten täffa i andefattiga utgjutelser och stötande angrepp mot kristendomen. Men dels äro dessa företeelser ännu temligen enstaka, dels bero de troligtvis mera på ett ungdomligt begär att väcka uppseende, än på en mera allmänt utbredd kristendomsfiendlighet.

Säkert är emellertid, att om vi icke till grund för hemmets uppfostran lägga kristendomen, undanrycka vi våra barn det bästa förnämsta stödet på deras vandring genom lifvet, det säkraste och osviktigaste rättesnöret för alla deras handlingar, den enda fasta grunden för lyckan här på jorden. Ateisternas ord och lefnad vittna ständigt om ett sönderslitet inre och deras bemödande att utbreda sina åsikter beror egentligen blott på en önskan att se bekräftade meningar, för hvilka de inom sig, i all tyshet bäfva och förskräckas, så att de behöfva andras bifall för att stärka sitt mod. Och hvar finnes väl den moder, som har hjerta att döma sitt barn till att lefva utan Gud, utan tro, utan hopp, eller som föreställer sig, att detta barn kan blifva en god och lycklig menniska utan tron på det goda, utan förtröstan på sanningen, utan hopp om kärlekens och sanningens odödlighet? Jag hoppas, att en sådan moder

icke står att finna, åtminstone bland hederliga qvinnor.

Och jag hoppas också, att hemmets uppfostran aldrig skall förbise den grunden, om hvilken det heter: »En annan grund kan ingen lägga än den som lagder är», eller byggas på någon annan grund än denna. Och på denna förhoppning hvilat den enda utsigt vi ännu hafva, att inom vårt land skola fostras hederliga och dugande män, ömma och renhjärtade qvinnor.

Till mina genmälare i frågan »Böra barn lyda?»

Af

Elna Tenow.

Då Iduns Redaktion i sammanhang med min uppsats »Böra barn lyda? Ett ord i en uppfostringsfråga» inbjöd tidskriftens läsekrets till meningsyttring om detta betydelsefulla spörsmål, visade det sig, att de flesta af dem, som funno sig befogade att hörsamma inbjudningen, i hög grad saknade förmåga att tolka sitt modersmål, i det de synbarligen trodde sig ha mottagit uppmaning att kritiskt bedöma och yttra sig om min uppsats; ja, icke blott om den, utan också om min personliga ståndpunkt, om utgångspunkten för mina reflexioner, om mina förmodade sympatier o. s. v. All denna oförutsedda uppmärksamhet, som egnats mig och mitt ursprungligen blott till ett litet uppslag afsedda inlägg i frågan, föranleder mig att åter taga till orda.

Mina förhoppningar att uträtta något dermed äro icke stora, ty den oförmåga att förstå skrifvet, som hos mina ärade genmälare gaf sig till känna redan i deras uppfattning af Redaktionen not, har sedan så genomgående bekräftat sig i hvarje detalj af deras genmälen och invändningar mot mina i ofvan nämnda uppsats framställda åsikter, att det vore en dårskap af mig att tro, det jag med några rader eller ens med några spalter skulle lyckas göra begripligt för dem, hvad jag verkligen menat och verkligen sagt.

Att såsom »La S.», L. V. med flere insändare, hvilkas uppsatser Red. på grund af deras med de först anförda likartade innehåll icke sett sig föranlåten att införa, upprita den lede på väggen för att sedan få nöjet piska honom, synes mig vara en lek, ovärdig normalt utvecklade hjernor.

Och det är icke något annat dessa insändarinnor göra, då de med mycken hetta och ifver bekämpa den samhälls- och familjeupplösande åsigten, att barn skola uppfostras i olydnad och till och med vanvördnad för föräldrar och lärare, en åsigt, för hvilken jag, enligt deras utsago, lär hafva gjort mig till målsman.

Ärade läsarinnor, hvar, när och i hvilka uttryck har jag sagt detta eller något, som bör tydas så?

Är det, då jag säger, att vår allt omfattande pligt synes mig vara att göra barnen vuxna att upptaga kampen med lifvet . . .

och då jag tillägger, att detta mål sist af allt nås genom att barnet lär sig vilja och tala ut sin vilja, då det är ungt — icke då ungdomen är fem år och viljan en själfsväldig, oreflekterad barnavilja, förestafvad af intet annat än en nyck; . . .

eller då jag säger, att jag anser en lösslippt, af intet tyglad vilja vara den farligaste och olycksaligaste följelagserska en far kan ge sitt barn med på lifsfärden — att den i nitio fall af hundra skall bringa det undergång . . .

eller då jag säger, att en tillsägelse måste ålydas, då den är gifven, så vida icke barnets rättsbegrepp skola förvillas?

Är det dessa mina teorier, som enligt L. V. böra betecknas såsom »egoismens predikande och förhärli-gande»; är det härmed, enligt samma L. V., jag sagt, att »barnet följer sin ädlaste instinkt, då det vägrar lyda», och »att barnen äro skyldiga föräldrarna hvarken lydnad eller tacksamhet»?

Eller, enligt La S., att »det skulle dana stora karaktärer, att barnens för hvarje ögonblick vexlande nycker finge taga öfverhanden och blifva bestämmande», eller »påstått, att den lydnadsvane saknar karaktär och är en pultron»? —

Jag har roat mig med att iakttaga qvinnors sätt att strida och har märkt en genomgående tendens hos dem att, om de såras i en punkt, hämnas genom att anfalla i en annan, hvarvid de begagna sig af en logik, som, sorgligt nog, fått epitetet qvinlig.

En ung man säger t. ex. till en behagsjuk flicka: »din kusin är den vackraste och behagligaste qvinna jag känner», hvartill hon inskränker sig att svara:

»jasa! — tycker du det!» Men harmen stiger i henne. Så kommer man att tala om qvinnor, som fördrifva sin tid med romanläsning. Och den unga damen utbrister: »det är ju riktigt i din smak.»

»I min?» frågar han öfverraskad.

»Jaa, just i din! Efter hvad du sjelf nyss yttrade.»

Den unge mannen förstår fortfarande ingenting.

»Känner du kanske någon, som slukar romaner så som min kusin?»

»Nå, än se'n.»

»Och du finner ju henne så förträfflig, den bästa du vet till och med.»

Han skall fåfängt söka öfvertyga henne om bristen på sammanhang mellan dessa båda saker, samt att hon utbytt orden »behaglig och vacker» mot »förträfflig och bästa».

»Det kan just komma på ett ut, ordalydelsen mins hon inte precis, men själfva meningen var i alla fall den; det är riktigt ohederligt af honom att icke stå vid sina ord.»

Anekdoten är icke apokryfisk — blott en ur högen. Litet hvar skall kunna samla mer eller mindre be-tecknande exempel.

Samma sätt har användts af mina genmälarinnor i Idun.

Jag har sagt, att det är på grund af en pligt och icke af en rätt, som vi skola fullgöra vår föräldragering;

att vi icke få uppkasta oss till herrar och betrakta barnen som vår egendom;

att det är för vår skull och icke för deras vi gifvit dem lifvet;

att det icke är oss, såsom föräldrar, de skola lyda, utan oss, såsom representeranter för ett högre förstånd och en större erfarenhet;

att slutligen barnen ha ett människovärde, som vi icke, ens i egenskap af föräldrar, ha rätt att kränka.

Det är naturligt, att denna begränsning af den moderliga maktfullkomligheten skall väcka harm i ett läger, der maktlösheten på alla andra områden gör tron på ett oinskränkt herravälde och storhet, för att icke säga helig okränkbarhet, i åtminstone detta fall dubbel dyrbar.

Men man har nog urskilning (på ett par undantag när) att bita denna egoistiska harm i sig och söker hämd genom att framkasta det grundfalska påståendet, att jag predikat egoismens, själfsväldets och olydnadens frihetsfraser.

Jag har icke tid eller utrymme att så grundligt som nödigt vore visa lägheten i detta tillvägagående. Jag måste inskränka mig till några utläggningar af de punkter, som känbarast torde ha berört mina genmälare.

De harnas till en början öfver, att jag vid mitt skiljande på rätt och pligt tillägger föräldrarna pligten, hvarur — medels användande af förut omtalade »qvinliga logik» — framgår, att jag anser barnen inga pligter hafva, vara sina föräldrar intet skyldiga o. s. v.

Hvad jag med rätt och pligt har velat säga, var emellertid detta: det är vår pligt att lära våra barn lydnad, emedan det måste göras med tanken på deras bästa mera än på vårt. En rättighet står det mig fritt att afstå från, att försumma, eftergifva hvad jag vill, utan att göra någon räkenskap derför; men att lära mina barn lydnad är något, som jag hvarken af slapphet, missriktad kärlek eller godtycke får undandraga mig — det är, med andra ord, en pligt.

(Forts.)

De senaste inläggen i qvinnofrågan.

Förra sommaren uppstod en häftig och intensiv polemik i de båda danska venstertidningarna »Morgenbladet» och »Politiken» angående den s. k. sedlighetsfrågan. Till en början fördes striden mellan fröken Grundtvig, som representerade den ideella uppfattningen af förhållandet könen emellan, och den bekante litteraturhistorikern Georg Brandes, som framträdde såsom den naturalistiska uppfattningens målsman. Men snart kastade sig en tredje person in i striden och lade sitt väldiga ord i vågskålen, som derigenom afgjort sänkte sig till den ideella uppfattningens fördel. Den mannen var Björnsterne Björnson, som först uppträdde blott såsom fröken Grundtvigs riddare, men hvars protektorat snart bredde sig ut till den

idé hon försvarat, och som Björnson sjelf i sitt drama »En handske» med sådan kraft och sådant geni förfäktat: kvinnans rätt att af mannen fordra den sedliga renhet, som mannen kräver af den, hvilken han vill göra till sin hustru. Frågan kom till slut att röra sig om månggifvet, som i vesterlandet mestadels eger rum genom prostitutionen, och engiftet eller mannens obrottsliga trohet mot en kvinna. Björnson låg då i Paris, men så en dag fattar han det beslutet att komma hem och predika sedlighetens evangelium.

Med denna trohjertade sjelftillit, som stött så många och förskaffat Björnson så många fiender, kasta han sig in i striden, viss om seger. Och så går snart hans ord som en väckelsepredikan ut öfver hela Norden. Man må väl säga, att det var ett ord i sinom tid.

Här i Sverige hafva från ett visst håll skarpa anmärkningar gjorts mot innehållshalten af Björnsons föredrag om engifte och månggifte. Och medgifvas måste, att föga nya synpunkter erbjödo sig för åhöraren under föredraget. Men Björnson verkar så genom sin personlighet — något som han nog för öfrigt är medveten om — att åhörarne gå från hans föredrag med en rik behållning af allvar och väckande tankar.

Björnsons opposition gäller ifrån början och hufvudsakligen den i den senare naturaliska literaturen framträdande tendensen att frambålla den s. k. fria kärleken eller köns-umgänge mellan ogifta individer såsom icke blott berättigad, utan rent af nödvändig, detta senare på grund deraf, att både man och kvinna skulle lida af återhållsamhet.

För att bemöta detta påstående vädjar Björnson till historiens vittnesbörd. Redan för två tusen år sedan var engifte sed hos garmanerna, den ariska folkstam, som haft den största världshistoriska betydelse. Derjemte ingingos äktenskapen betydligt senare hos dem än hos oss. Deraf uppstod en kraftig afkomma, hos hvilken i sin ordning köns-lifvet icke så tidigt utvecklades. Det är därför något abnormt, att könsdriften vaknar så tidigt som fallet är hos härvarande slägte. Detta har till följd månggifvet eller prostitutionen, genom hvilken den unge mannen i den för karaktären grundläggande åldern förderivas till hela sin lifsåskådning och sin moraliska halt. Och hvad som är det bedröfligaste af allt — lättfärdigheten går i arf, och detta månggiftets smittämne utbreder sig småningom både till det manliga och kvinliga könet.

Det hufvudargument, som »den fria kärleken» apostlar använda, nämligen att helsen skulle lida af återhållsamhet under och närmast efter manbarhetsåldern, bemöter Björnson med yttranden och intyg af fysiologiska auktoriteter såsom exempelvis den bekante professor Virchow i Berlin, som förklarar, att »bleksoeten har intet att skaffa med äktenskapet».

En liten parentes må här tillåtas. Med en trohjertenhet, som slående karaktäriserar Björnsons energi, då det gäller att föra fram en sak, citerar han, auktoritetsföraktaren, icke blott verkliga auktoriteter (han läser bl. a. upp ett intyg från Kristiania universitets medicinska fakultet), utan äfven yttranden af personer, som han icke ens namngifver. Det gör det samma, bara orden äro starka och expressiva. Sådan är han nu en gång.

Alltnog, långt ifrån att tidiga förbindelser i könsligt afseende skulle vara nödvändiga, äro de tvärt om ytterst skadliga, ty de leda bl. a. till dessa förfärliga könssjukdomar, som förderivar så många familjer, och som gripa omkring sig med förfärande hastighet. De tidigare polygamiska förbindelserna leda äfven till otrohet i äktenskapet, och den som är otrogen mot sin hustru kan äfven vara svekfull i utöfningen af sitt embete, i sin affärsverksamhet o. s. v. Med ett ord: månggifvet — »flerkoneriet» som Björnson uttrycker sig, — depraverar samhället.

Då det gäller framhållande af botemedel mot osedligheten, är Björnson svagare än i sin straffpredikan öfver den samma. Några egentliga positiva förslag framställer han icke, och det kan då sägas vara svårt nog samt ligger dessutom icke i karaktären af Björnsons hela uppträdande i frågan. Han framträder nämligen allt igenom som en *bolpredikant*. Han manar till bättring, i största allmänhet, han vädjar till presterna som folkets uppfostrare, hvilka behöfde fatta sin uppgift mera tidsenligt och praktiskt, till pedagogerna, af hvilka han fordrar, att de icke blott skola kunna *undervisa* utan besitta, hvad han kallar, »en etisk talang», d. v. s., sjelfva genomträngde af ädla moraliska lifsgrundsatsar, genom sitt lefverne och sin förmögenhet leda lärjungarne på dygdens väg. För öfrigt förordar han tidiga förlofningar såsom för mannen utgörande preservativ mot ungdomliga förvillelser och äktenskapens ingående vid en mera mogen ålder. (Forts.)

Theodor Lindblom.

Vårfrost.

Af Ave.

Vårdagens bländande solglans låg öfver landskapet. Vintersädens kraftigt gröna matta sträckte sig i lätta våglinier upp till den smala hvita rand af blommande slånbuskar, som avslutade skogens fina skiftande färgtoner af brunt, ljusgrönt och grått. I den vidsträckta fruktträdgård, som slöt sig in till herrgårdens park, hade krusbärsbuskarne redan fått små blad, och fruktträden åt solsidan stodo med skära blomsterknoppar.

Det låg liksom ett återsken af all denna vårglans, friskhet och sprittande lifslust öfver den unga flicka, som i rastlös ifver skyndade från den ena trädgruppen till den andra, här klappande en trädstam eller sakta och varsamt strykande sin rosiga kind mot en knoppande qvist, der stannande ett ögonblick för att mäta sin egen längd med något ungt träd, innan hon böjde sig ned för att plocka några gula vårblommor vid dess fot.

»Syster Dagmar förnyar bekantskapen med gamla vänner. Kom hit till fönstret, Viggo, och se, hur ömt hon betraktar det der äppleträdet! Hon har nog ej, under de tre år hon varit i pensionen, glömt hur skön sommarfrukt det bär.»

En ung man i jagtdräkt kom fram till fönstret. »Så lång fröken Dagmar blifvit!» sade han nästan häpen. »Är löjtnanten riktigt säker på, att det är hon?» frågade han med ett skalkaktigt småleende, som förlänade hans fina ansigte ett rent af bedårande drag af ungdomsglädje.

Löjtnant Hugo skrattade hjertligt. »Ja, du har ju ej sett henne på många år. Då

hon senast vistades här hos faster, var du i utlandet, tror jag?»

»Jag har ej sett fröken Dagmar, sedan hon var åtta år, då det hörde till mina göromål eller rättare nöjen att sköta hennes slänggunga samt lära henne att sitta på en häst, utan att hålla djuret i manen.»

»Ja, det är sant, du har varit hennes page! Nu får du lära henne rida, innan vi få hit sommargäster. — Tyst, jag tror hon kommer hit till fönstret!»

Viggo, eller som han egentligen hette, Viktor Vigren, drog sig hastigt till baka, då löjtnanten slog upp fönstret för att helsa god morgon på sin syster. Hon kom att stå i skuggan af ett litet utsprång på muren, och solen stod så, att hon hade en fullständig öfverblick öfver rummet. Hon såg en ung man med ledig hållning och ett hjertevinnande småleende draga sig något åt sidan, under det han fäste ett par goda ljusbruna ögon på henne. Hon väntade, att brodern skulle föreställa sin gäst för henne; men då Hugo i stället började skämta öfver hennes gamla kärlek för fruktträdgården, drog hon sig förvirrad till baka.

Några ögonblick derefter kom Hugo skratlande in i salongen, dit Dagmar i upprörd och förtretad sinnesstämning tagit sin tillflykt.

»Så lustigt du tog dig ut, Dagmar, med din förnärmade borgfrökenmin, då jag ej presenterade. — Gissa, hvem det var!»

»Som du var ohöflig emot. Det var naturligtvis emot både mig och din gäst,» inföll Dagmar häftigt.

»Öfver målet sköt du pilen, skön syster min! Det var ju blott Viggo.»

»Viggo? Du menar väl ej —»

»Din forne riddare utan fruktan och tadel, ladufogdens son, jo du. Och nu skall han lära dig rida. Tacka mig för det, rosenknopp!»

»Hvad är han då nu?»

»Fasters faktotum, häststallets högste chef, min outröttlige jagtkamrat, när jag vistas här, och en hederlig, bra gosse med både bildning och tukt,» sade löjtnanten i hjertlig ton.

»Men jag kommer visst att känna mig främmande för honom nu. Han ser så fin ut. Hvad skall jag kalla honom?»

»Viggo, helt enkelt; tjenstfolket kallar honom herr Vigren, men det namnet passar honom ej. — Främmande för honom, sa' du! Ah, när du bara varit här en enda dag, blir du åter van vid de gamla förhållandena. — Hur är det med faster?»

»Hon har blifvit bra gammal under dessa tre år; hon tyckes ej längre intressera sig för någonting.»

»Nej, inte stort. Du får allt betrakta mig som din ende beskyddare, lilla syster. — Vi två ha snart blott hvar andra, men så kan du också i allt lita på bror Hugo.» Den tjugufyruårige ynglingen kysste ömt det rosiga ansigte, som nu så förtroendefullt vändes mot honom.

Våren var förbi; rosorna blommade kring det gamla slottet; men ej var det de, utan röda, svällande kvinnoläppar, som ute »i stora världen» fält ett par ord om faran att hålla sin unga syster med en så fager och nobel stallmästare.

Julisolen målade darrande, glänsande fläckar på den lilla skogsängens saftiga matta, der två sadlade hästar än nappade

af en munfull gräs, än lekfullt gnedo sina fina halsar mot hvar andra. På en afhuggen frisk ekstam sutto Dagmar och hennes barn-
domsvän leende och pratande, utan en aning om, att ett hjerta klappade af ångest och harm helt nära dem, och icke sågo de det bleka ansigte, som böjde sig fram emellan buskarne bakom dem.

Som två glada, tanklösa barn lekte de två med en stor gräshoppa, som Dagmar fångat och höll i handen. Viggo lutade sig fram för att se, om gräshoppan verkligen bitit sig fast i det lilla rosenfärgade fingret, då den vackert gröna insekten med ett enda skutt förflyttade sig bort på hans arm. Med ett litet utrop af barnslig harm räckte Dagmar ut sin hand efter flykten, men fick handen hastigt fångad emellan solbruna kraftiga fingrar.

Skämtet och löjet tystnade, men blott för en sällhet, som är för stor, för ren och helig att finna ord.

Ett prassel i skogen, en orolig gnägning af Dagmars häst återförde dem till verkligheten. »Vi sitta här visst för länge,» sade hon oskyldigt och drog sin hand ur hans.

»Ja, det är tid att återvända,» svarade han med en suck. Men i nästa ögonblick låg åter det sorglösa hjertevinnande leendet öfver hans unga ansigte. Med ridderlig vördnad lyfte han Dagmar på hästen, och sida vid sida redo de genom den svala, friska löfskogen.

* * *

Följande dag var qväfvande het, men vid den vanliga timmen stod Viggo med Dagmars och sin egen ridhäst vid slottstrappan. Ett tungt gulaktigt moln låg rakt öfver borggården, när Dagmar kom ned för att stiga till häst. Viggo skyndade sig fram för att lyfta henne i sadeln, då löjtnant Hugo häftigt kom rusande ned för trappan.

»Jag rider sjelf ut med fröken,» sade han flämtande och sköt Viggo åt sidan. »Du behöfver ej åtfölja oss!»

Som träffad af ett slag i ansigtet flög ynglingen ett par steg baklänges och blef hvit som lärft, medan ögonen ljungade af vrede.

»Herr löjtnant!» sade han nästan hotande. »Så, sitt upp nu!» sade Hugo otåligt, fattande systemens stigbygel, utan att se på Viggo.

I glödande vrede vände sig Dagmar mot sin bror.

»Jag väljer sjelf min ledsagare! Viggo, var god för min häst till baka till stallet! I dag rider jag ej ut!»

»Dagmar!»

»Hugo!»

Med blixtrande ögon mätte syskonen hvar andra.

»Tänk då på betjeningen — ditt rykte!» sade Hugo sakta, med ansträngning tyglade sin vrede.

»Mitt — rykte!» Det låg en häpen förvåning i de två orden, och hennes ögon sökte ångsligt Viggo, som stod stum och blek hållande hästarnes tyglar.

»Antingen blir du hemma eller jag!» sade hon i upplågande trots, vänd mot sin bror. Då skar en blixst igenom det tunga molnet, hästarne skyggade, och då Viggo nu förde dem bort, föllo tunga regndroppar ned och fläckade gårdens stenläggning med märken liksom efter stora tårar.

Ingen mer än de tre handlande personerna hade sett uppträdet.

Inne i Dagmars rum stodo åter syskonen midt emot hvar andra, men nu hade vreden vikit för en smärta, som blott det unga nyvaknade hjertat kan känna.

Dagmar hade slagit sina armar kring broderns hals. »Hugo, drif ej bort honom!... Han rår ej för... O, himmelens Gud, skola vi då ej få vara tillsammans!... Får jag aldrig se honom? Hugo, om han är borta... borta, kanske redan i morgon... eller... O nej... nej, Hugo, inte i dag!»

Hennes gråt var hjertslitande. Broderns ögon tårades, han lade den skälvande flickan ned på en soffa, lutade hennes hufvud mot sitt bröst, smekande hennes hår, och talade tröstande ord, som hon ej uppfattade, emedan hon visste, att de ej innehöllo hopp.

»Gå, gå till honom!» sade hon ändligen med ett försök att qväfva de konvulsiviska snyftningarna. »Hugo, var god mot honom!»

* * *

»Löjtnanten kommer för att ge mig mitt afsked. Jag är beredd att gå.»

»Viggo — vill du åtfölja mig på en resa till Schweiz? Vi resa då i öfvermorgon.»

»Herr löjtnant! — Gud välsigne er, för det ni ej drifver mig bort som en ärelös! — Hon skulle aldrig — aldrig ha öfvervunnit det!» Den unge mannen slog båda händerna för sitt ansigte, ty stora tårar rullade ned från de bruna ögonen.

Hugo vände sig bort. Han kände sig som en brottsling emellan dessa två, som han i sin ungdomliga tanklöshet hade fört tillsammans, och som nu måste skiljas.

Kunde det vara annorlunda? Verldsmannen svarade nej och tusen gånger nej; men något varmt, fint och ljust längst inne i hans hjerta hviskade:

»Det borde vara annorlunda, och en gång skall det, som Gud sammanfogat, ej skiljas af människors fördomar.»

Teater och musik.

Stora teatern uppförde i måndags för första gången Hermann Götz' komiska opera »Hårt mot hårdt». Operan, hvars libretto är utarbetad på grundvalen af det bekanta Shakespeareska stycket »Så tuktas en argbigga», vann afgjord framgång hos den talrika, ehuru märkligt nog ej fulltaliga publiken. Med sin liffulla dramatiska handling och sin vackra musik torde operan säkerligen kunna påräkna att hålla sig rätt länge på repertoaren.

Utförandet var synnerligen förtjenstfullt. Särskildt utmärkte sig fröken Klemning som Katarina, om hon ock — må hända riktigt — föreföll betydligt tamare än Shakespeares »argbigga». Hr Linden var en dugtig Petruccio, hvilken såväl i sång som spel väl förstod gifva sin mycket fordrande roll den rätta prägeln. Hr Janson återgaf Hortensios roll con amore, och i bättre händer torde den samma ej kunnat komma. Af de öfriga rollinnehafvarne förtjena fröken Karlsohn och hr Strömberg att nämnas. Den förra var en god Bianca, och den senare en förträfflig Baptista. Hr Strandberg fylde i vokalt hänseende godt sin plats, men borde vara betydligt mindre tafatt än han är.

Operans musik är melodisk och har att uppvisa flere vackra soli och anslående ensembler. Första akten förefaller något långträdig, men de tvenne återstående äro såväl i dramatisk som musikaliskt hänseende så mycket lifigare och intressantare. Det hela går som sagt synnerligen väl under hofkapellmästaren Nordquists skickliga ledning.

Symfonikonsertern å Stora teatern i morgon afton upptager: Simfonie serieuse af Fr. Berwald; konsertaria af Mendelssohn, utföres af fröken Paascher; Chopins pianokonsert (e-moll), spelas af fru Groszer; Vårbrytning, konsertvertyr af A. Hallén.

En lifsuppgift.

Berättelse af Ernst Lundquist.

8.

Henrika kunde icke soffa. Hon vred och vände sig i sin säng, som om lakanen bränt henne, hon hörde klockan ute i salen slå timme efter timme, och den qväfvande känslan ville ej lemna henne. Hon förstod sig icke sjelf. Hon hade ju ej gjort något orätt, tvärt om. Allt hvad hon sagt hade ju varit sant, och det var endast för flickans väl, hennes eviga väl, som hon hade talat. Men ändå — —

Hvad hade hon för sig der inne i sitt lilla rum? Monne hon kunde soffa?

Klockan slog två. Nej, detta var omöjligt att stå ut med! Den underliga ångesten grep henne om strupen och spände in hårda, iskalla fingrar. Det måste väl ändå vara samvetsqual! Om hon bara visste, huru Ingrid tagit det. Hon hade varit så onaturligt stilla och tyst. Låg hon och grät der inne? Hon lyssnade. Men det var ju dåraktigt, inte kunde det höras så långt, salen låg emellan. Men om hon grät alldeles förtviflad och inte visste, hvar hon skulle söka trösten! Henrikas panna var alldeles våt af kallsvett. Hon satte sig upp i sängen och fortfor att lyssna, fast hon visste, att det var lönlös möda. Så kom ångesten igen som en hysterisk kramp och dref henne upp ur sängen, och innan hon visste, hvad hon gjorde, hade hon kastat på sig nattrocken och strukit in sina bara fötter i tofflorna och nu stod hon lutad mot Ingrids dörr med alla sin själs krafter koncentrerade i hörseln.

Icke ett ljud, endast väggklockans knäppande.

Hon öppnade varsamt dörren och stod nu midt i rummet. Hon kunde ingenting urskilja i mörkret. Men hon hörde åtminstone inte dessa hjertslitande snyftningar, som marterat hennes inbillning. Ingrid sof kanske. Hon lyfte redan foten för att dra sig ut igen, tyst som hon kommit, då hon hörde en klanglös röst från soffhörnet:

»Är det tant?»

»Ja, mitt barn — ligger du?»

»Nej.»

Henrika gick efter rösten, och hennes utsträckta händer rörde vid Ingrids hår. Hon satt fullt påklädd i den bäddade liggsoffans hörn, och hennes panna och kinder kändes alldeles kalla. Men hon grät icke.

Henrika satte sig bredvid henne på bädden och slog armarne om henne. Hon gjorde intet motstånd, hennes hufvud sjönk tungt och trött ner mot tantens axel. Ingendera sade något på en lång stund, men Henrikas själsspänning löste sig i en ström af tårar, och hon, som icke kunde smeka, strök oupphörligt den lilla kalla handen, som låg i hennes knä.

»Barn,» snyftade hon slutligen, »är du ond på mig?»

»Nej, det har jag inte tänkt på. Tant rår ju inte för det —»

»Nej, men jag kunde ha sagt det annorlunda, skonsammare —»

»Det hade inte förändrat saken det ringaste. Jag märkte för öfrigt inte, att tant sade det på något mindre skonsamt sätt. Det kändes som tusen knifstyng — men det var inte orden.»

»Skall du inte gå och lägga dig?»

»Nej, hvad tjenar det till?»

»Du blir så förbi i morgon —»

»I morgon! Hvad bryr jag mig om hvad som skall ske i morgon?» sade den unga fic-

kan i en ton af vämjelse. »Om det aldrig mer blir någon morgondag för mig, så gör det mig också det samma. Och jag riktigt önskar, att jag aldrig mer behöfde se solen och gatorna och människorna. Om jag finge sitta här i mörkret och dö — det vore det allra bästa.»

Hon försjönk åter i sin dvala, men hon spratt till, då hon kände en het tår falla på sin hand. En tår — men hon grät ju inte längre? Den paroxysmen var ju förbi? Men då var det ju tant, som — —? Och lydande ögonblickets ingifvelse kastade hon sig handlöst ner öfver Henrikas knän, som om hon velat gömma sig der, söka skydd mot en öfverhängande fara, och så bröto hennes egna tårar åter fram, och hon grät ymnigt, men icke så krampaktigt och vildt som förut i natt, det kändes icke som det gjorde då, som om hvarje tår värkte fram och vållade henne en stor smärta, nej, det var snarare som en lättnad.

Henrika gjorde inga försök att lugna henne, ty hon förstod, att detta var nyttigt. Hon förde endast då och då handen öfver hennes hufvud eller klappade henne tafatt på axeln.

»Åh, tant,» kom det slutligen, då gråten småningom stillnat af, »att man kan lefva efter något sådant! En gång i natt blef jag så glad, jag tyckte alldeles, att hjertat stannade — jag kände inte alls, att jag hade något, och då tänkte jag: nu dör jag! — men så började det slå igen.»

»Tala inte så der, Ingrid; du gör synd.»

»Hvad har jag väl nu att lefva för?»

»Nu? Mer än någonsin har du nu något att lefva för,» sade Henrika med kraft, och hennes ton ljöd så fast och öfvertygad, att Ingrid förvånad satte sig upp.

»Jag förstår inte.»

»Förstår du inte den uppgift, Herren förelagt dig? Den är ändå så klar, för mig åtminstone. Förstår du inte, att hela ditt jordelifs diktan och traktan nu måste bli att godtgöra hvad din mor brutit?»

»Men det är ju inte möjligt! Åh, tant, tror du inte, att jag redan har hunnit tänka på det också under de här förfärliga timmarna! Han är ju borta, äfven han.»

»Hvem?»

»Min far, som hon brutit mest emot. Han är ju död — för hennes skull. Om han lefvat, skulle jag kanske med den ömmaste dotterliga kärlek ha kunnat godtgöra honom i någon ringa mon för — — det förfärliga, och han skulle kanske — men nu —»

»Nej, barn, du missförstår mig, jag tänker inte på din far. Det fins en annan, som hon har brutit tusenfaldt svårare emot.»

»En annan? Menar du mig sjelf?»

»Nej — jag menar Gud.»

Det blef tyst en stund.

»Tror du, tant, att mamma — —» Hon tystnade, som om hon icke vågade säga ut ordet, men slutligen tvingade hon det knappast hörbart öfver sina läppar: »tror du att mamma är — — fördömd?»

»Hon dog i sina synder. Och vår Frälsare —»

»Ja, vår Frälsare — han har ju dött för oss alla?»

»Endast för dem, som annamma honom i ånger och tro.»

»Men kanske mamma i dödsstunden —?»

»Det vet endast Gnd.»

Åter blef det en paus. Ingrid steg upp; det hade kommit som en oro öfver henne. Hon gick fram till fönstret och drog upp gardinen; ett haf af hvitt månljus strömmade in, omslöt girigt den ungdomliga gestalten, som stod lutad mot fönsterposten, stirrande ut i

stjernerymden, och lade en lång, kolsvart skugga bakom henne på golfvets hvita tiljor. Till sist vände hon sig om.

»Och hur skulle jag, en stackars ofullkomlig människovarelse, kunna godtgöra hvad hon har brutit mot Gud?» sade hon i förundrad ton. »Det kan inte vara din mening, tant.»

»Jo, det är min och det är också hans mening.»

»Men på hvad sätt?»

»Genom att ge dig sjelf åt honom i din mors ställe — ge dig hel och hällen i hans våld, med tankar och känslor, önsknings och begär, vilja och förnuft. Ge dig åt honom som en brud ger sig odeladt åt sin jordiska brudgum. Din mor har aldrig kostat på honom en tanke, därför skall du utestänga ifrån dig tanken på allt annat, som icke är *han*, haka dig fast vid honom, så att du känner hans gudomliga kraft genomströmma dig i hvarje minut, tills du till slut känner, att du är ett med honom, att han för din stora kärleks skull, tagit dig upp i sitt hjerta och gjort dig till sin egen. Din mor har aldrig vandrat ett steg på hans väg, därför skall du inte lemna den en sekund, och om den än käns svår och törnig i början, skall du rikta blicken oavvänt mot målet, der *han* väntar dig, och då skall inte din fot stappla, och så sjunker du till sist i hans armar. Och då han vet, att du gått den långa och svåra vägen, fast din kärlek till jorden dragit dig så mäktigt åt sidan, och att du inte allenast, för att komma till honom, har måst bekämpa dig sjelf, utan också din mors onda natur, som är i dig till en del åtminstone, liksom ditt ansigte bär hennes drag — och då han vet, att du gjort allt detta för din mors skull, för att blidka hans vrede mot henne och försona hennes syndaskuld, skall han se i nåd till ditt goda uppsåt och ge sina englar en vink att föra synderskan upp till hans tron, och der ska ni bägge falla ner för hans fötter, och han skall i sin stora barmhertighet lyfta upp er bägge och förena er bägge i samma famntag.»

Henrika hade talat sig varm; hennes ögon strålade i månskenet af en extatisk glöd.

»Tror du allt hvad du nu har sagt?» frågade Ingrid, utan att ännu riktigt låta rycka sig med; allt dylikt var henne ännu så främmande.

»Ja, så sant jag tror på Gud, vår Frälsare, och på ett evigt lif!»

Ingrid gick ett par steg inåt rummet, stannade framför Henrika och såg henne in i ögonen.

»Men ligger det någon rättvisa i detta, *kan* den ene godtgöra för den andre?»

»Kristus har ju godtgjort för oss alla.»

»Ja, det är sant. — Men är det inte för mäta af en svag dödlig att vilja hämma hans försoningsverk?»

»Ödmjuka dig först i stoftet, drif ut hvarje gnista högmod ur ditt hjerta, gör det klart för dig, att du är den uslaste mask, som kryper på jorden, och grip dig sedan an — då skall han räkna dig till förtjenst, att du af kärlek och glödande trosnit satt din uppgift högre än någon annan mensklig varelse.»

»Min uppgift!» upprepade Ingrid efter en stund i drömmande ton. »Det är inte första gången de orden sysselsätta mina tankar. Du skall veta, tant, att det i årtal varit min stora sorg, att jag ingen uppgift haft — jag menar ett kall af högre art än det hvardagliga, och som vore enkom afsedt för mig. Det har varit min vurm, min fixa idé. Jag tänkte på den der lifsuppgiften dagar och nätter, undrade, om den någonsin skulle komma, och hvori den

skulle kunna bestå. Ja, fast jag kände Erik så litet, kunde jag inte låta bli att tala med honom om den under resan. Men jag har nästan aldrig trott, att det fans någon sådan uppgift för mig. Aldrig *trott* det riktigt — men jag hade ändå liksom en vidskeplig aning om, att den kanske väntade mig här i Stockholm.»

»Det var en aning, men vidskeplig var den inte. Det var Jesus, som stod vid din sida och hviskade det i ditt öra. Det tror jag fullt och fast. Och nu, sedan jag hört dig tala om detta, är jag ännu mera säker på min sak. Du *har* en lifsuppgift, Ingrid, mera storartad och svår än någon annan människa på jorden, och den kan inte fyllas af någon annan än af dig. Ser du inte Guds finger peka i mörkret? Känner du inte hans hand hvila på ditt hufvud och inviga dig till det heliga värfvet?»

Ingrid skakade på hufvudet.

»Nej, tant, ännu känner jag ingenting. Jag är så andligen sönderbråkad och så trött — jag kan inte tänka — allt är så oredigt för mig. Men nu är det, som om jag önskade, att det skall komma en dag i morgon äfven för mig. Du har tändt en gnista inom mig, tant — och nu vill jag lefva och se, om den skall kunna bli något annat än en gnista.»

De stodo en stund tysta inför hvar andra.

»Min lifsuppgift!» sade Ingrid sakta, liksom på försök.

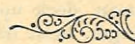
»Nu skall jag lemna dig ensam med dina tankar,» sade Henrika. »God natt. Gud skydde dig!»

Ingrid stod kvar med nedböjdt hufvud och nedhängande armar; hon märkte knappast, att tanten gått.

Men Henrika låg på knä i sin bönevrå inne i sitt rum med ansigtet mot väggen. Hon frågade sin herre och mästare, om hon gjort ett godt dagsverk, och han svarade henne — hon hörde orden klart och tydligt — att han var nöjd med henne.

Hon gick till sängs. Lakanen brände henne ej längre, de voro svala och lena som silke. Ångesten var bortdrifven och kom ej mera igen. Rummet på andra sidan salen ingaf henne ej längre någon förfäran, och om hon nu än hört de mest förtviflade snyftningar och jämmer-suckar derifrån, skulle hon endast ha gladt sig deråt och tackat och lofvat. Henrika hade icke på många år känt en sådan frid i sitt sinne, och hon behöfde ej längta efter sömnen — den kom okallad och kysste hennes ögonlock till belöning, för att hon gjort sin pligt mot Aimées dotter. Hon sof den rättfärdiges djupa lugna och drömfria sömn, tills solen stod högt på himlen.

(Forts.)

Hvad man språkade om hos »tant Anna».

Det är kanske icke alldeles rätt gjort att sqvallra ur skolan, men det kan icke hjälpas, jag känner ett verkligt behof af att få omtala hvad man språkade om hos tant Anna, då vi här om dagen sutto kring det ännu icke afdukade kaffebordet.

Sällskapet var litet, idel såta vänner, och man var därför icke så nogräknad, utan talade fritt hvad man tänkte — — — — —

»Har ni läst hvad vår väninna Guido skref till mig i förra numret af Idun?» frågade tanten.

»Visst ha vi läst det,» svarades af flere munnar på en gång.

»Skall jag säga min oförgripliga mening —

fortsatte fru X. — »så tyckte jag att de der beskyllningarna för liknöjdhet, och — Gud vet hvad det allt var — verkligen äro ganska orättvisa — — —»

»Lina har bestämdt rätt i det påståendet,» inföll fru Y. Jag tror, att den, som sett sig litet omkring mellan kulisserna i det äktenskapliga lifvet, vet nog att qvinnan utträttat mångt storverk, för hvilket mannen sedan fått namnet och hedern. Inte vet jag hvem som först kom upp med vattenledningen till köken, men det vet jag, att när det var fråga om vattenledning här i sta'n och gubben min skulle gå upp i stadsfullmäktige, så sade jag till honom: »Hvad du gör, så laga att vi få vatten i köket utan att springa upp och ned för trapporna.» — »Kära Beata,» sa' gubben min då, »tänker du inte på den orimliga kostnaden? Staden skulle behöfva ta' ett stort lån för att kunna anlägga en sådan vattenledning, men vi ha så stora skulder förut, så jag tror aldrig att vi mäktat betala dem.»

»Det der är godt och väl,» svarade jag, »men har du blifvit satt till stadsfullmäktigt, så skall du icke tänka på din och de andras penningpungar, utan på allmänhetens bästa. Räkna ut hur många halfsolor, som utnötas af dem, som hemta vatten och bära ut slask, räkna ut kostnaden för körning af vattentunnor o. s. v. Tror du inte att det stiger till mer än räntan på det der lånet — — — Så predikade jag för min herr man. Och han gick upp i stadsfullmäktige och höll tal för gubbarne der alldeles så, som jag hade lärt honom, och det blef vattenledning här — Hvem åstadkom den, om jag får fråga?» — — —

Fru Beata Y. såg sig omkring med en triumferande min, ty ingen kunde bevisa att hon icke var den egentliga roten och upphovet till den stora välsignelsen.

»Söta Beata,» sade nu fru Z, »det der påminner mig om hvad jag tänkte, när jag läste Guidos bref i Idun. Der stod — — — har tant tidningen, så låt oss låna den ett ögonblick — — — jo, det står: »Du vet väl att det kan hända ibland, att äfven en qvinna har blick för, att allt icke är så bra inom hennes lilla sfer, som det kunde vara, men du har nog också hört, hur hon säger då? Jo, så

här låter det på hvardagspråket: »Åhjo, alltid står jag ut!» »Alltid går det i min tid.»

»När jag läste det der, så tänkte jag: Det var icke artigt att skriva så,» det kan hända ibland, att qvinnan har blick för det som är bra eller icke bra i hushållet eller hemmet. Vore det icke en qvinna som skref, skulle jag bli ordentligt ond. Men i alla fall — — — när det nu händer ibland, att man ser hur lätt det skulle vara att få det bättre, om man bara kostade på sig en förändring, som säkert i längden betalade sig rätt bra, då händer det — icke ibland, utan rätt ofta — att herrn i huset invänder: Åh, kära du, nog kan vi väl ha det nu, som vi haft det hittills. Vi ha icke råd att göra en så dyr förändring. Så var det för en tid sedan, då jag önskade få en flyttbar kamin. Gubben sa' nej till en början, men när jag bevisade honom, att det blefve vinst i längden, så gaf han med sig.»

Tant Anna hade icke förut blandat sig i samtalet om Guidos bref, men nu fann hon det vara tid att taga sin väninnas parti.

»Mina goda vänner,» sade hon, »jag medger att jag tänker ungefär på samma sätt, nämligen att mången god idé kanske utgått från en qvinna, innan den bragtes till verklighet af en man. Jag har läst om Howe, symaskinens uppfinnare, att hans första försök gjordes för att kunna biträda hustrun i hennes sträfvan att genom sömnad försörja familjen, under det mannen saknade arbete. Det är ju möjligt att, då mannen beklagade sig öfver sin oförmåga att hjälpa till, hustrun på skämt eller allvar sagt: »Du får väl göra dig en maskin att sy med — mannen var ju maskinarbetare — — — Och monne icke de män, som konstruerat jernspisar, innanföster m. fl. bekvämligheter i våra hem, möjligen fått sin tanke riktad på saken genom hustruns påpekande af det bristfälliga? — — — Emellertid skadar det ej alls att qvinnan erinras derom, att i en tid, då inhemtande af allehanda kunskaper står henne till buds och verkligen ingår i hennes skolbildning, hon då må så mottaga denna undervisning, att hon kan göra sig dem till godo i det praktiska lifvet. Jag tror för min del att detta var Guidos mening.»

Nu, kära Idun, har jag sqvallrat om för dig

hvad man språkade om hos tant Anna, och jag är alldeles öfvertygad, att både hon, den goda tanten, och de andra väninnorna ursäktas

Paulina.

Från Iduns läsekrets.

Ett upprop.

Jag satt och läste i Idun och min blick föll dervid på uppropet för de genom öfversvämmningarna i Tyskland lidande*. »Stackars menniskor,» suckade jag och dermed var mitt medlidande på väg att försvinna såsom ofta annars, då jag mött dylika vädjanden till den allmänna barmhertigheten. Men denna gången höll en tanke mig fast: »Skulle jag dock icke kunna hjälpa i någon mon? Hvarför äro jag och många med mig i allmänhet så ligkiltiga vid tillfällen som detta, så sena att bidraga med en liten skärf, som vi dock utan nämnvärd uppoffring kunde undvara?» — Frågan var väckt, och jag beslöt att göra mig besvär med dess utredande. Se här det resultat, hvartill jag kom!

Jag har små inkomster, icke mer än hvad som tarvas för en anständig bergning. Följaktligen har jag så litet att gifva, att jag tyckte det var gagnlöst gifva något alls. En liten skärf skulle ju försvinna som en droppe i hafvet, i synnerhet inför en sådan massnöd, som här i fråga. Jag kunde icke tänka mig något märkbart resultat af min gifva, och derfor vore det ligkiltigt, om jag gifve eller ej.

Ja, så har min reflexionslösa stämning varit, då jag varseblifvit något offentligt upprop i berörda riktning, och derfor har den utnynnats i en medlidsam och värdelös suck. Förhållandet ter sig dock helt olika inför en vaken reflexion. Vårt land eger omkring 4 millioner invånare; antag, att endast fjerdedelen lystrade till uppropet och gifve t. ex. 10 öre person; resultatet blefve den respektabla summan af 100,000 kr. Och Iduns läsekrets, som väl nu uppgår till 50,000 qvinnor och män, skulle, om hvar och en ofrade sin anspråkslösa 10-öring, åstadkomma den ingalunda anspråkslösa summan af 5,000 kr. — »Siffror tala». Sedan jag gjort dessa beräkningar, fann jag det vara min oafvisliga pligt att göra min lilla insats i den allmänna understödsfonden. Iduns Redaktion har räknat som jag, i det hon säger: De minsta bidrag mottagas med tacksamhet. Årade läsare eller läsarinna! Låt samma eftertanke, som drifvit mig att skriva dessa rador och att nedlägga min skärf som ett ringa offer på barmhertighetens altare, äfven drifva dig till samma handling!

Paulinus.

* Se n:r 15 o. 16! Insamlingen pågår fortfarande. De minsta bidrag kunna insändas. Red.

Bostaden.

Fettfläckar på tapeter försvinna, om man bstryker dem med en grötaktig blandning som man gjort af benzin och hvit (bränd) magnesia. Har benzinen afdunstat, borstar man bort den torra magnesian och fläcken fins ej mer. Ibland får man dock upprepa förfarandet flere gånger, helst då fläckarna äro mycket gamla och inbitna.

Stenia.

Klädedrägten.

Att rengöra hvita pelssaker. Då min gosse ännu begagnade en liten hvit pelsmössa, rengjorde jag den allt emellanåt på följande enkla sätt. Jag tog litet fint hvetmjöl, värmdet det något, så att det blef riktigt torrt, och ingned mössan dugtigt dermed; — genast derpå piskade jag ur mjölet med flata handen ute i det fria, helst i blåsväder. Mössan såg derefter ut alldeles som ny.

Stenia.

Köket.

Öfvermangansyradt kali. Sedan jag lärt mig använda öfvermangansyradt kali i mitt hushåll, skulle jag ej kunna reda mig det förutan.

Man köper 10 gram deraf på apoteket och erhåller en liten strut med blåstälffärgade krumelurer. Dessa häl-

ler man i en ljus butelj och slår ½ liter vatten derpå. I samma ögonblick hafva bitarna upplösts och hela vätskan blifvit af en vacker mörkgrödelin färg. Väl korkad kan man förvara lösningen i flere år. Vid användningen behöfver man blott hålla några droppar i ett fat med ljumt vatten, så att detta senare antar en rosenröd färg.

Andamålet med kalit är, att det skall borttaga all sorts skämd och obehaglig lukt, både inom hemmet samt på matvaror. Huru ofta händer ej t. ex. om sommaren, att färskt kött får en anstrykning af förskämd lukt. Läger man nu detta i en ljum lösning af öfvermangansyradt kali, så förvandlar sig vattnets röda färg småningom till gul, ja till ljusbrun, hvilket är ett bevis på, att de skämda ämnena dragits ur köttet. I svårare fall förnyar man operationen en gång till, tvättar köttet sedan väl i vatten och man har fått det fullkomligt luktfritt och sundt.

Vid kärl, hinkar eller dylikt, äfvensom i illaluktande skåp, ernår man samma resultat.

Gamla korkar läggas med fördel i en sådan lösning, innan man kokar dem i och för rengörning.

Har husmodern stält i ordning sina lampor och händelsevis kommit i beröring med fotogenen, så att fingrarna bära vittne deraf, behöfver hon blott

hålla handen några minuter i en ljum kalilösning och lukten försvinner.

I barnkammaren visar sig lösningen rätt nyttig — jag känner dem, som genast doppa begagnade blöjor i en i beredskap stående blandning.

Stenia.

Sågsån. I mitt kök finnes ständigt ett förråd af fin torr sågsån. Uppstår en fotogen- eller fettfläck på golvet, så strör jag litet sågsån derpå, och denna drar i sig det mesta. Har spiselden nästan slocknat, så upplivas den tvärt genom en handfull sågsån. Diskade metall saker, torkade i sågsån, få utseende af nya. Skall en flaska sköljas eller ett kärl diskas, som innehållit fetthaltiga saker, så gör en behandling med sågsån och vatten underverk. Köper jag om vintern kött eller vildt i fruset tillstånd och packar ner detta i ett kärl mellan sågsån, så står det sig huru länge som helst.

Stenia.

Förvaring af kött under sommarhettan åstadkommer ofta mycket huvudbry. Färskt kött håller sig färskt i 14 dagar å 3 veckor, om man nedlägger det till förvaring utseddå råa köttet i stora stenkrukor (i brist på glasburkar) och deröfver håller het flottyr, tills köttet är alldeles täckt. Flottytren börjar efter någon tid spricka och kötsaft upptränga genom sprickan; då är det tid att upptaga köttet. Skulle det vara behöfligt att

åter nedlägga det samma för vidare förvaring, låter det sig göra, om man först några minuter doppar köttet i kokande vatten, samt sedan håller ny flottyr deröfver i friskt kärl. Den använda flottytren kan uppkokas och blir då som ny.

Kötsaftextrakt. Nästan i alla hushåll aktas sallaken för ingenting och hålles bort, så snart det saltade köttet är förbrukadt. Och likväl innehåller just denna lake många kraftiga näringsämnen, som man med lätthet på följande sätt kan göra sig till godo. Man håller all öfverblifven lake med det deri förhandenvarande saltet i en panna och kokar den långsamt, så länge det visar sig skum på ytan, hvilket man sorgfälligt aflägsnar. Har laken kokats klar, så är ock den röda färgen fullkomligt försvunnen och en gulaktig, men kristallklar vätska återstår. När den afsvalnat något, fyller man den på buteljer, korkar dem väl och förvarar extraktet huru länge som helst. Detta extrakt använder man med fördel vid kokning af buljong i stället för salt; potatis och grönsaker erhålla en särdeles kraftig smak af denna sålta.

Stenia.

Flottyr af talg. Sedan nu talgljusens tid är så godt som förbi och mången husmoder på landet har öfverflöd af talg och brist på flottyr, kan följande förfaringssätt afhjelpa bristen. Till 10

skålp. talg tages 2 kannor oskummad mjölk som kokas tillsammans med 8 à 9 sönderskurna morötter till dess all mjölk är inkokad, hvarefter den silas och behandlas såsom vanlig flottyr. Håller sig utmärkt väl.

Matlagning.

Ölands kroppkakor. Till 1 stop kall, rifven potatis tages 1 kvarter god mjölk och 4 ägg. Arbetas väl tillsammans med så mycket mjöl, att kakorna ej bli för hårda. Deraf bildas små flata kakor, på hvilka man lägger en tesked bräckta släsktärningar, beströr kakan med malen kryddpeppar och viker den sedan mitt itu. Kokas i salt vatten och serveras varma med skiradt smör. —

Tant Carolina.

Muntergröt. 2 skedblad potatismjöl och 4 skedblad hvetmjöl blötas tillsammans i kall mjölk och vispas sedan 1 stop i friskt kokande mjölk. Smör, så pass som en valnöt, samt salt och socker efter smak illäggas. När alltsammans är väl kokt och uppslaget, öfversockras gröten starkt och brynes med en glödgad skyffel eller pannkaksspade. —

H. B.

Märgpudding. Det är visst icke min mening att upptaga Iduns spalter eller dess läsarinns tid med beskrifning på märgpudding, då ju sådana finnas i hvarje kokbok. Jag vill blott nämna en erfarenhet, som jag gjort.

Jag tillagade denna pudding förr precis efter kokbokens föreskrift och den blef visserligen mycket god — men ehuru jag *hackade mörgen fint och noga bortom alla benskräver*, fans der dock nästan för hvarje gång en eller annan sådan kvar deri. Och hvad var naturligare — om der nu också fans blott en enda — än att min man just skulle råka få denna i sin mun.

För att förekomma alla attentat mot hans matsmältningsorgan, skär jag numera sönder mörgen fint, skivar och silar den genom härsikt, hvarefter den i smält tillstånd röres i ägg- och brödblandningen. Derigenom blifver den och bättre fördelad i smeten och — det viktigaste — fri från alla benskräfvor och hinnor. *Fanny.*

Anjovis beignet. Benfri anjovis marineras med ättika samt några minuter derafter i matolja och hackad persilja. Derpå doppas 4 à 5 st. uti mjölsmet, hvarefter de stekas i flottyr. — Denna rätt till smörgåsbordet är mycket omtyckt af herrar. — *Ab.*

Bakning.

Delikata små cakes. 1/4 skålp. smör urvattnas och röres, hvarefter tillsättes 2 ägg-gulor, 1/4 skålp. socker, 1/2 kvarter grädd, 1/2 skålp. potatismjöl, några kardemummor samt en knifsudd hjorthornssalt. Derafter röres hvetmjöl, tills degen bli fast, så att den kan bakas ut. Naggas mycket väl, och med ett vinglas uttagas små kakor. *Majo.*

Mjuk pepparkaka. 3/4 skålp. brunt farinsocker, 3 junfrur kernmjöl, 3 ägg, 1/2 kvarter skiradt smör, 1 skålp. hvetmjöl, 1 tesked sodabicarbonat. Kryddas med finstött kanel och rifven eller finhackad mandel. Allt detta vispas väl tillsammans och hälls i en *stekpanna*, att gräddas i mycket svag ugn, ungefär 3/4 timme. *Majo.*

Pöstärta. 4 ägg, 50 ort siktadt socker, 5 kub.-tum grädd, 3 kub.-tum smält smör, 1 @ hvetmjöl, citronsens, 2 teskedar hjorthornssalt, gräddskum och sylt. — Äggen och sockret vispas, tills massan höjer sig och blir hvit, då grädden röres samt smöret, mjölet och essensen. Dege sättes i kallt rum att svalna, hvarefter han ut-

kafas till 6 bottnar, hvilka gräddas i ej för varm ugn. — Innan tårten serveras, hopläggas bottnarne med gräddskum och sylt emellan. *Hogdal.*

Godt och helsosamt klibröd. Ett half-stop söt mjölk och 6 matskedar sirup uppvärms tillsammans och hälls öfver 2 @ sammanlaet hvetmjöl och 2 @ rågmjöl, hvarjente tillsättes 1 matsked anis, 1 tesked salt samt 1/4 @ pressjäst, upplöst i litet ljum mjölk, och arbetas det hela väl tillsammans till en temligen fast deg. Efter att hafva jäst en timme slås degen upp i 6 smärre bröd, hvilka få stå och jäsa i 1/4 timma, hvarefter de öfverstrykas med ett vispadt ägg och bakas i ugnen under 20 minuters tid vid lagom värme. *Lotten.*

Mandeltårta. 5 ägg, 50 ort socker, 28 ort hvetmjöl, 2 teskedar jästpulver, 3 à 4 droppar bittermandelolja. Ägg och socker vispas 1/2 timma med fart, mjöl och jästpulver blandas väl tillsammans. Slås i form, förut smord med kallt smör och öfverströdd med rifvet bröd, grädda i svag värme. Vill man hafva den till dessert, delas smeten i tre delar och gräddas i laggen. Serveras då med sylt, gélée eller äppelmos mellan hvarfen och vispas gräddade öfver alltsammans. *Tant Carolina.*

Tvätten.

Gardintvätt. *Satsen:* 9 kannor vatten, 2 matskedar ammoniak, 2 dito terpenin och 1 @ såpa. Detta omvispas väl. Gardinerna hopträcklas i 4 delar och nedläggas i kärlet, hvarefter satsen slås öfver och får draga i 2 timmar. Vaskas sedan i ny såplödder och sist i rent vatten. Träcklingen drages först ut vid stärkningen. *Tant Carolina.*

Läkareråd.

Nora. 1). För att kunna säga er, hvad som hjälper kramp, måste vi nödvändigt veta, hvarpå den beror, ty all behandling måste rättas efter orsakerna. Ett medel, som för tillfället plägar hjälpa de flesta slag af kramp är morfin, men botemedel är det visst icke — snarare tvärt om! 2). Se svar till Frågv. 2 i n:r 5! 3). Att afklippa ögonhåren är visst icke att rekommendera. Att emellertid ett dylikt försök kunnat ha så svåra följder, som ni berättar, torde ha berott på några aldeles särskilda omständigheter.

2-2. hänvisas för att få svar på sina frågor till följande förut lemnade svar: Lisa 21 år i n:r 7; Mary i n:r 3; Wend i n:r 10 (jämte svar till Karin i n:r 9!), samt Frågv. 3 i n:r 5. Då edra åkommor emellertid äro så pass svåra, borde ni vända er till en specialist.

Florence. Det bästa medlet är och förblir tvål och vatten (helst kokadt). Vill ni dessutom använda aseptin, skadar det visst icke. Något särskildt »fettämne» behöves blott vid vissa sjukliga tillstånd hos huden. *Ina 20 år.* Varaktigt bot härför kan erhållas blott genom s. k. elektrolytisk behandling hos läkare, som sysselsätter sig med dylika operationer. Andra medel, såsom brännsalvor och härens uttryckande hjälpa blott för kort tid. *T. M. A.* Orsakerna finnas angifna i svaret till Linda i n:r 6. Följ de deri angifna råden, men använd de föreskrifna munvatnen minst en gång i timmen, åtminstone tills vidare. *Bengt.* Hypnotism kan i ett dylikt fall af lambet intet uträtta. Af badbehandling och electricitet kan ni vänta största hjälpen.

Orolig. Ni skall använda den behandling, som tillräddes Lisa 21 år i n:r 7 samt i öfrigt följa råd till N. v. B. i n:r 14.

Un malheureux. Så framt orsakerna till er svaghet numera ej förekomma, kan ni ganska säkert hoppas på återställande till helsan, om ni låter behandla er af en läkare, som får närmare undersöka ert tillstånd. Önskligt vore, att ni i sommar kunde genomgå en badkur vid lämplig badort.

En af Iduns läsarinor, som besväras af bruna fläckar i ansigtet, hänvisas till svar till C. v. R.—h—n i n:r 15.

Fru E. W. . . d. 1). Er fråga är, som ni sjelf torde inse, af allt för grunnliga natur för att kunna på detta sätt besvaras. 2). Begagna för tänderna dr. Ullgrens tandpulver; låt för öfrigt plombera tänderna i god tid.

a—n. Om den begagnade salvan ej medför önskad verkan, så är barnets utslag nog ej af samma slag som edert. Använd nu i stället följande salva: 1 del *salicylsyra*, 10 delar *zinkoxid*, 10 delar *stärkelse* och 20 delar *gul vaselin*.

Emma S. Ni måste en tid behandlas af en specialist i halsens och näsans sjukdomar eller möjligen af denna få behandling i hemmet eder föreskrifven. Tills vidare kan ni försöka den behandling, som föreskrifvits (Chandernagor 3) i n:r 14. Susningen i örten beror utan tvifvel på hals- och näsaffektionen. *Dr.—d.*

Svar.

Frågorna n:r 7 och 11. Det bästa och mest använda sättet att upprita mönster på mörka tyger tillgår sålunda: pappersmönstrets konturer uppstickas med en knappnål, hvarefter mönstret fästas på det för broderiet bestämde tyget och beströms med fin krita, Zinkhvitt eller potatismjöl, som med en fjäder föres omkring öfver mönstret, så att pulvret tränger ned genom alla de små hålen. Papperet borttages nu varsamt och mönstret, som betecknas af de hvita punkterna, uppritas med en fin pensel eller stålpenna, doppad i zinkhvitt eller krita, upplöst med vatten och litet gummi.

På ljust, ömtåligt kläde o. d. öfverflyttas mönstret på ungefär samma sätt, med undantag af att pappersmönstrets konturer ej förut utstickas, utan fästes det samma på klädet, hvarefter man med en spetsig stålpenna doppad i blått gomstickertess alla figurer. Papperet borttages derpå försigtigt och de punkterade linierna uppritas med pensel eller penna.

Att, såsom många göra, vid mönsteröfverföring på ömtåliga tyger begagna det vanliga blå kalkerpapperet är ej att rekommendera, emedan färgen på detsamma alltid är tillsatt med fett och sålunda lätt vid minsta tryckning kan sätta fläck på tyget. *Mia.*

Flera frågor och svar måste stå öfver till nästa nummer. *Red.*

Breflåda.

S. H., Sundsvall. Kanske! Vi kunna dock ej lofva bestämt, ty vi äro i detta fall beroende af den utländska modefirna, med hvilken vi för modetidningens utgifvande träd i affärsförbindelse.

Paulina. Hjerligt tack för edra nätta bidrag! De skola med första användas. På edert fortfarande intresse för Idun lita vi fast.

Uppfostrarinnorna. På er fråga, om »Fältskärns berättelser» af Z. Topelius kunna anses som lämplig sommarlektyr för er 15-åriga elev, svara vi obefingadt ja. Se annonssen om nämnda arbete i föreg. n:r af Idun!

Lina M. Vid uttalandet af namnet *Idun* bör tonvigten läggas på första stafvelsen och icke på andra. *Redaktionen.*

Innehållsförteckning:

Vi två. Poem af *Daniel Fallström.* — Hemmets uppfostran. Af *Mathilda Langlet* (slut). — Till mina gennärlare i frågan »Böra barn lyda?» Af *Elna Tenor.* — De senaste inläggen i kvinnofrågan. Af *Theodor Lindblom.* — Vårfröst. Skiss af *Ave.* — Teater och musik. — En lifsuppgift. Berättelse af *Ernst Lundquist* (forts.). — Hvad man språkade om hos tant Anna. Af *Paulina.* — Från Iduns läsekrats. Postaden. — Klädebrügten. — Köket. — Mailagning. — Bakning. — Tvätten. — Läkareråd af *Dr.—d.* — Svar. — Breflåda.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Sömmerskor!

Vid Tidaholm finnes nu genast varaktigt anställning för en skicklig sömmerska, som äfven är villig fara till närbelägna ställen. Vidare underrättelser lemnas af fröken *R. von Essen*, Hebidero, Tidaholm. [305]

PLATSSÖKANDE.

En bättre, stadgad flicka med fördelaktigt yttre och godt sätt jemte flerårig vana vid handel, önskar ju för dess hellre plats — helst som kassörska — på kontor eller i mindre affär. Goda rekommendationer kunna presteras äfvensom kunskapsbetyg för önskad plats. Fotografi och stilprof till reflekterandes påseende å »Iduns» redaktionsbyrå. Svar till »Små pretentioner», poste restante, Upsala. [284]

Lärrarinneplats

i god familj sökes till hösten af en bildad 18-årig flicka. Den sökande, som helst önskar få undervisa mindre barn, är kompetent att utom de vanliga undervisningsämnen äfven undervisa i språk och musik. Hon har sedan förliden höst under kompetent lärars ledning praktiserat i en väl vitsordad skola och kan prestera intyg på vunnit undervisningskicklighet. Moderata lönepretentioner. Svar till Iduns Redaktion, märkt »H. 18». [296]

En lärarinna önskar under sommarferierna plats i familj på landet för att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, handarbete och musik. Svar till »M. 24», Westgötens Redaktion, Borås. [307]

Resande till utlandet.

En ung flicka, som talar franska, tyska, engelska, italienska och spanska språken samt är van att resa, önskar såsom sällskap och tolk medfölja familj eller ensamt fruntimmer utomlands. Närmare upplysningar å Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Malm-torgsgatan 5. [306]

En ung flicka önskar till sommaren eller hösten plats i familj, på landet eller i stad, för att undervisa mindre barn — till och med 10 år — samt gå frun till handa. Svar till »Anna», Johannesdal, Borås, Kinna. [301]

På landet i god familj

vill en ung flicka, elev af herr Richard Andersson, öfver sommaren gifva pianolektioner mot vivre o. resor fritt. Svar t. »Kompetent» sändes till Idun, Stockholm. [310]

En ung flicka af god familj, som några år studerat musik för en framstående musiklärare i Stockholm, önskar under sommarmånaderna vistas i en bildad familj på landet, för att mot fritt vivre undervisa i musik. Benaget svar, för vidare öfverenskomelse torde godhetsfullt adresseras till »H. N.», Iduns redaktionsbyrå. [299]

En anspråksl. flicka önskar pl. i fam. helst hos ett äldre par. Är villig delt. i hvarjeh. görom. ss. kläd- o. linnesöm och f. ö. i alla inom hus föref. arbeten. Svar »Z.», Söderåkra, p. r. [302]

En ung flicka,

som med högsta betyg genomgått folkskolelärrarinneseminarium och tre år tjenstgjort i en privatskola, önskar till hösten plats i elementar- eller annan flickskola. Hufvudämnen: sv. språket, hist., geogr., tyska och eng. Den sökande, som äfven undervisar i musik och sång, önskar i brist på dylik plats anställning i familj. Svar till »Elly» torde snarast möjligt insändas till Iduns redaktion. [243]

En bildad, musikalisk

flicka med goda rekommendationer önskar plats såsom sällskap och biträde hos någon aktningvärd familj. Svar till »Maria 1888», Norrköping, poste restante. [286]

Regeringsgatan
N:r 9
C. G. Hallberg,
JUVELERARE, STOCKHOLM
N:r 22
Fredsgatan

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius.

Hud- och magsjukdomar.
Smålandsgatan 18.
Kl. 10—11 och 2—3. [240]

Doktor C. D. JOSEPHSON,

Hötorget 11, 1 tr.
9—10 och 2—3. Allm. tel. 6910.
Fruentimmerssjukdomar, Förlossningar. [207]

Doktor Carl Flensburg,

14 Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [297]

Engelska Magasinet

38 Regeringsgatan 38, 1 tr. upp.
Tricotvaror af bästa kvalitet, Serger, Velveteen, Flaneller, Barnskor, Vårhattar för babies, Bärkappor.
Utmärkta Téer m. m. [252]

Vårt 1:a Hushålls-, Pariser- och **Intubi-Kaffe**,

hvars godhet garanteras, rekommenderas hos hvarje sparsam hushåll.

Stockholms Intubi-Kaffefabrik,
N:r 4 Klara östra gata n:r 4. [228]

KULLE

Svenska Konstväfnader och Broderier.

Yllestramaljer, alla färger, Garn och Silke.

Förklädestyger, ylle och bomull. Äkta färger.

Originalmönster.

Bästa materialier.

Beställningar utföras af Möbelyger, Mattor, Draperier m. m. i hvarken stil som önskas. Moderata priser.

Stockholm, Drottninggatan 36.

Tillverkningsort:
Lund (Thora Kulle).

Filial:
Göteborg (Svenska industrimagasinet.) [137]

An experienced English teacher wishes to hear of a summer-engagement. Miss E. Yell, 7 A Brahegatan. At home 2—3. [303]

Landsortsboar

künna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 15 af Idun. Postadr.: Engelbrektsg. 31 A. Telegrafadr.: Strörs, Stockholm. [300] Maria Ström, född Klockhoff.

Handarbete!

Undert., utexamin. lärarinna fr. Handarbetets Vänner, undervisar damer o. barn i alla slags finare o. enklare handarbeten, ss. knyppling, snörmakeri (utan maskiner), guldbroderi, schattérsöm, broderi å siden, plysch, kläde m. m., makramé, filet-guipure, märkning, hälsöm o. fornnordiska sömnader. Mont. af färdiggjorda arbeten, samt uppritt. å siden, plysch, kläde m. m. Modeller t. påseende. Fritt val af arbeten o. lektionstid. [304] Anna Andersson, Sibyllegatan 36, n. b. ö. g.

Damer,

som önska njuta hvila och stillhet på landet under sommaren, erbjudas god och *ovanligt billig* inackordering vid vackert ställe i Nerike, omgifvet af utmärkt skön och vacker barr- samt löfskog. Svar och förfrågningar till *Hem-, Asker*, Örebro län. (G. 16151x2) [312]

Kurs i klädsömnad

gifves af undertecknad till ett begränsadt antal elever. OBS. Eleverna förfärdiga egna klädningar. [135] Bernardina Nicodemi, Regeringsgatan 47, 3 tr. upp öfver g.

Östra Vestmanland,

utgifven i Sala,
är ortens mest spridda organ.
Fosterländsk. Tullskyddsvänlig.
Prenumerationspris 5 kr.
Annonspris 8 öre. [282]

J. G. Hammars Lampkök.

Stor värmeförmåga. Brinna luktfritt. Brillant belysning. Pris: enkla med veke 4—6 kr., extra solida 7—8 kr., med 2 vekar 12 kr. Fullkomlig beläthenhet garanteras hvarje köpare. [292] J. G. HAMMAR, 30 Malmsteknadsgatan

Endast 25 öre för häfte om 48 sidor kostar
Debet och Kredit
af Gustav Freytag.
Sista häftena lemnas gratis.
Bokförlagsbyrå. [167]

Hjo vattenkuranstalt.

Saison den 1 juni—1 september.

Synnerligen sund och naturskön belägenhet i medelpunkten af den s. k. Guldökroen; ljusa, rymliga och bekväma badlokal, alla inom hus brukliga badformer, utmärkta tallbarrsbad af dagligen på stället beredd destillat, gyttjebad i förening med massage, servering af mineralvatten, behandling med pneumatiska och inhalationsapparater, magsköljning, dietkurer, elektricitet, massage och sjukgymnastik.

Kallvattenbadhus i Vettern, hvars vatten är beryktadt för sin renhet och genomskinlighet.

Kurorten lämpar sig företrädesvis för behandling af muskel- och led-affektioner, blodbrist och nervsvaghet, serophulos, mag- och tarmsjukdomar, hudsjukdomar och specifika lidanden, samt är i öfrigt en synnerligt lämplig rekreationssort.

Lätta kommunikationer flere gånger dagligen genom jernväg och ångbåtar. Billiga kurafgifter och lefnadsvilkor i öfrigt.

God restauration. Komfortabla och välbelägna Villor, endast för kurgäster afsedda.

Intendent och Badläkare: D:r *Arvid Afzelius*. Medicinska förfrågningar besvaras af Intendenten (adress till 1 juni Stockholm, sedan Hjo); öfriga upplysningar lemnas och rumbeställningar utföras af Kamreraren *Erik Gallander*, Hjo, som jemväl efter begäran portofritt öfersänder program.
Hjo i mars 1888. Styrelsen. [219] (G. 14297x3)

Sköfde Vattenkur och Tallbarrsbad,

invid staden af samma namn, 500 fot öfver hafvet, omgifven af vidsträckt planteringar och promenader, å en något kuperad med vexlande löf- och barrskog bevuxen sluttning af det omkring 1,000 fot höga berget Billingen, öppnas efter genomgången renovering den 1 juni. Staden, hvarest badgästerna bo, är med sina breda gator, sin stadspark och andra öppna platser, känd för sin friska och stärkande luft samt särskildt som det ställe, der Lungsten skördar relativt färre offer än i någon annan stad å Skandinaviska halfön.

Fullständig Vattenkur, Tallbarrsbad, Elektriska och Medikamentösa bad. — Helsovatten. — Elektricitet. — Gymnastik och Massage af biträdande läkare och fröken S. Englund, legitimerad gymnast. Apparater för förtätad och förtunnad luft. — Stor Societetslokal med tidningar, nytt Flygelpiano och Restauration. — Goda bostäder och flere restaurationer i staden till billiga, olika priser. — Denna badort är lämplig för dem, som lida af nedsatta krafter, ömtålig hud, katarrer, nervsvaghet, förlamning och andra nervsjukdomar, reumatism, börjande lungrot, specif. åkommor m. m. — Badavgiften: 10 kronor i första, 6 kronor i andra klassen pr vecka. — Enskilda rum erhållas lätt vid ankomsten. Våningar anskaffar kamrer *A. Berner*. — I bokhandeln: »Om Sköfde vattenkur» af **L. G. Dövertie, M. D.**, Anstaltens öfverläkare. [311]

Borgholms hafsbad och kuranstalt

öppnas den 13 juni och erbjuder: goda klimatiska förhållanden, vidsträckt promenader, goda saltsjöbad, *nytt varmbadhus* med servering af vanliga badformer, behandling med massage, gymnastik och elektricitet, mineralvatten, rymliga sällskapslokaler, *god* restauration, tillfälle till inackordering och segling. Rum beställas genom kamrer *E. Melander*. Läkare, doktor *C. H. Hildebrand* från Lund. Program sändas på begäran. Borgholm i april 1888. **Bolagsstyrelsen.** [309x4]

Marstrands Hafskuranstalt.

Säsong 1 juni till slutet af september.

Storartadt societetshus, propra, rymliga bassänger och varmbadhus, omfattande förbättringar inom staden och å ön.

Goda bostäder och restauranter. Alla vid ett hafsbad vanliga varma bad och duscher; modifierad kallvattenkur, brunnsdrickning, massage, sjukgymnastik, elektricitet, bergspromenader.

Läkare: Badintendenten doktor *Harald Sörman* med biträdande läkare. Massagebehandling — äfven för underlidanden — meddelas af doktor *Uno Helleday*. Sjukgymnastiken förestås af doktor *Uno Helleday*. Medicinska förfrågningar besvaras af och genom tillförordnade stadsläkaren d:r *J. Larson* till tiden för badintendenten doktor *Sörmans* återkomst från utrikes resa i medio af maj. Beställningar af rum m. m. ombesörjas af kamreraren *E. Silfversvan*. Marstrand i april 1888. **Badhusstyrelsen.** [308x3]

Husqvarna Stålsymaskiner,

vida öfverträffande allt hvad utländska symaskiner heter, såväl i afseende på det materiel, hvaraf Husqvarna-maskinerna äro tillverkade, som ock beträffande deras arbete och justering.

Stickmaskiner

samt *Symaskin-* och *Stickmaskintillbehör* hos
Carl A. Hanner,
N:r 10 Gustaf Adolfs torg N:r 10. [136]

Obs! Profver sändas på begäran

Möbelyger.
Bostrom & Bostrom
Stockholm, 18 Drottninggatan 18.

Mattor, m. m.
Obs! Billigaste priser